

Összefoglaló
az Európai Unió Bírósága szellemi tulajdont érintő ügyekben hozott ítéleteiről

2013/III. negyedév

SZABADALMI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-414/11. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹

A kérdést előterjesztő bíróság: Protodikeio Athinon (Görögország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Daiichi Sankyo Company Limited és Sanofi-Aventis Deutschland GmbH

Alperes: DEMO

Tényállás:

A Daiichi Sankyo gyógyszeriparban tevékenykedő japán cég a LEVOFLOXACIN HEMIHYDRATE nevű anyagra vonatkozó nemzeti szabadalom jogosultja (a szabadalom elsőbbségi napja: 1986. június 20.), amely anyagot a „TAVANIC” nevű gyógyszerkészítmény hatóanyagaként használják. [Az anyag oltalmát kiegészítő oltalmi tanúsítvány (a továbbiakban: KOT) biztosította 2011. november 21-ig.] A Sanofi-Aventis német cég engedéllyel rendelkezik az említett anyagot tartalmazó gyógyszerészeti termékek kizárólagos hasznosítására. Az általa ellenőrzött görög Sanofi-Aventis AEBE a görög piacon forgalomba hozta a „TAVANIC” terméket a Nemzeti Gyógyszerészeti Intézet (NGYI) engedélye alapján. A DEMO görög gyógyszerészeti társaság az NGYI-től engedélyt kapott olyan generikus gyógyszerkészítmény forgalomba hozatalára, amelynek hatóanyaga a LEVOFLOXACIN HEMIHYDRATE. A DEMO a terméket TALERIN néven vezette be a piacon.

A felperesek jogszerű érdekeikre hivatkozva kérik, hogy a KOT határidejének lejártáig tiltsák meg az alperes számára az említett hatóanyagot tartalmazó termékek előállítását, hasznosítását.

A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a jogvita eldöntése attól függ, hogy a Daiichi Sankyo szabadalma csupán a gyógyszerkészítmény gyártási eljárására terjed-e ki, vagy pedig magában foglalja magát a hatóanyagot (gyógyszerkészítményt) is. A második esetben elegendő lenne, ha az alapeljárás felperesei bizonyítanák, hogy a „TAVANIC”-nak és a „TALERIN”-nek ugyanaz a hatóanyaga. Ha viszont az oltalom tárgya az eljárás, akkor az a tény, hogy mindkét gyógyszernek ugyanaz a hatóanyaga, mindössze annyit jelentene, hogy vélhetően a generikus gyógyszert a szabadalmazott eljárással gyártják, és így a DEMO csak akkor tudja megdönteni e vélelmet, ha bizonyítja, hogy a termékét valamely más eljárással gyártja.

Görögországban a gyógyszerkészítmények 1992. október 7-e előtt nem voltak szabadalmazhatóak (kizárólag a gyártási eljárásra vonatkozó találmányokra adtak oltalmat), ennek megfelelően a felperesnek 1986-ban adott oltalom kezdetben nem terjedt ki magára a hatóanyagra. A nemzeti bíróság véleménye szerint ez azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a gyógyszerkészítményeknek a TRIPS Megállapodás 27. cikke szerinti szabadalmazhatósága azt jelenti, hogy a kérdéses hatóanyagra – az említett megállapodás hatálybalépésétől kezdve – a felperes szabadalmának oltalma kiterjedjen. (Ebben a kérdésben

¹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139744&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=327149>

a görög bíróságok ítélkezési gyakorlata nem egységes.) A nemzeti bíróság egyebekben azt kérdezi, hogy az ő vagy pedig a Bíróság hatáskörébe tartozik-e a TRIPS Megállapodás 27. cikkének értelmezése. E hatásköri kérdés azon kérdés kapcsán merül fel, hogy az említett rendelkezés vajon olyan területre tartozik-e, amelyen főszabály szerint továbbra is a tagállamok rendelkeznek hatáskörrel.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A TRIPS Megállapodás szabadalmazható találmányok körét meghatározó 27. cikke² olyan területnek tekinthető-e, amely elsődlegesen továbbra is a tagállamok hatáskörébe tartozik, és – igenlő válasz esetén – a tagállamok szabadon tulajdoníthatnak-e vagy sem közvetlen hatályt az említett rendelkezésnek, valamint, hogy a nemzeti bíróság – a saját nemzeti szabályozásában meghatározott feltételek mellett – közvetlenül alkalmazhatja-e az említett rendelkezést?

2. A TRIPS Megállapodás 27. cikke értelmében képezhetik-e szabadalom tárgyát azok a vegyipari és gyógyszeripari termékek, amelyek megfelelnek a tanúsítvány megszerzése feltételeinek, és – igenlő válasz esetén – ezek milyen szintű oltalmat élveznek?

3. A TRIPS Megállapodás 27. és 70. cikke értelmében kiterjed-e a TRIPS Megállapodás alkalmazásában bármely szabadalomra előírt oltalom azokra a szabadalmakra, amelyek az 1973. évi Münchener Egyezmény 167. cikke (2) bekezdésében³ meghatározott fenntartás hatálya alá tartoznak, és amelyek megadására 1992. február 7. előtt, azaz a megállapodás hatálybalépését megelőzően került sor, valamint amelyek gyógyszeripari termékekre vonatkozó találmányra vonatkoznak, tekintettel arra, hogy az oltalom a szóban forgó fenntartás miatt kizárólag a termékek előállítására szolgáló eljárásra terjed ki, és igenlő válasz esetén mi ezen oltalom tárgya és mekkora annak terjedelme: azaz az említett megállapodás hatálybalépését követően oltalmat élveznek-e e gyógyszeripari termékek vagy az oltalom továbbra is kizárólag az előállításukra szolgáló eljárásra terjed-e ki, illetve a tanúsítvány megszerzése iránti kérelem tartalma szerint különbséget kell-e tenni, azaz aszerint, hogy a találmány és az ahhoz kapcsolódó elvárások

² 1. A 2. és 3. pontokban foglalt rendelkezések fenntartásával, a technika bármely területén létrehozott, akár termékre, akár eljárásra vonatkozó bármely találmány szabadalmazható, feltéve, hogy új, feltalálói tevékenységen alapul és iparilag alkalmazható. A 65. Cikk 4. pontjában, a 70. Cikk 8. pontjában és a jelen cikk 3. pontjában foglaltak fenntartásával, a szabadalmak engedélyezése és a szabadalmi jogok gyakorlása független a feltalálás helyétől, a műszaki területtől és attól, hogy a terméket importálják vagy belföldön állítják elő.

2. A Tagok kizárhatják a szabadalmi oltalomból azokat a találmányokat, amelyeknek kereskedelmi hasznosságát területükön a közrend vagy a közérkölcms megővése érdekében meg kell akadályozni, beleértve az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség megővését vagy a környezet komoly károsodásának elkerülését, feltéve, hogy az ilyen kizárás nem pusztán azért történik, mert a hasznosságat belső jogszabályok tiltják.

3. A Tagok emellett kizárhatják a szabadalmi oltalomból:

a) az emberek vagy állatok kezelésére szolgáló diagnosztikai, gyógyászati és sebészeti eljárásokat;

b) azokat a növényeket és állatokat, amelyek nem mikroorganizmusok és a növények vagy állatok előállítására szolgáló, lényegében biológiai eljárásokat, melyek eltérnek a nem-biológiai és mikrobiológiai eljárásoktól. A Tagok biztosítják

azonban a növényfajták oltalmát szabadalommal, vagy hatékony *sui generis* rendszerrel vagy ezek bármely kombinációjával.

A jelen alpont szerinti rendelkezéseket a WTO Egyezmény hatálybalépését követő négy év elteltével felül kell vizsgálni.

[TRIPS Megállapodás 27. cikk]

³ Valamennyi Szerződő Állam fenntarthatja azon jogát, hogy előírja a következőket:

a) az az európai szabadalom, amely a vegyipari, gyógyszeripari vagy élelmiszer-ipari termékekre kizárólag e minőségében vonatkozik - a nemzeti szabadalmakra alkalmazandó rendelkezésekkel összhangban - hatálytalan vagy megsemmisíthető; ez a fenntartás nem érinti a szabadalom alapján fennálló oltalmat, amennyiben az a vegyipari termék előállítására vagy alkalmazására szolgáló eljárásra, vagy a gyógyszeripari vagy élelmiszer-ipari termék előállítására szolgáló eljárásra is kiterjed;

b) az az európai szabadalom, amely az 53. Cikk b) pontjának hatálya alá nem tartozó mezőgazdasági vagy kertészeti eljárásra vonatkozik - a nemzeti szabadalmakra alkalmazandó rendelkezésekkel összhangban - hatálytalan vagy megsemmisíthető;

c) az európai szabadalom oltalmi ideje - a nemzeti szabadalmakra alkalmazandó rendelkezésekkel összhangban - hús évnél rövidebb;

d) a határozatok elismeréséről szóló jegyzőkönyv nem kötelezi az adott államot. [Münchener Egyezmény 167. cikk (2) bekezdés]

leírásából az derül ki, hogy a kérelem tárgya kezdettől fogva a termék, az annak előállítására szolgáló eljárás, avagy mindkettő oltalmának megszerzésére irányul?

Döntés:

1. A TRIPS Megállapodást a Közösség és tagállamai megosztott hatáskörben kötötték meg. Az Unió által a szellemi tulajdonjogok területén elfogadott normák közül csak azok tartozhatnak az EUMSZ 207. cikk (1) bekezdésében említett „szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásainak” fogalma, és így a közös kereskedelempolitika hatálya alá, amelyek kifejezett kapcsolatban vannak a nemzetközi kereskedelmi forgalommal. Ez a helyzet a TRIPS Megállapodásban foglalt szabályokkal. Jóllehet e szabályok nem kifejezetten a nemzetközi kereskedelmi műveletekre vonatkozóan tartalmazznak részletes, vám- vagy egyéb szabályokat, mindazonáltal különleges kapcsolatban vannak a nemzetközi forgalommal. Az a tény, hogy a szabadalmazható találmányok tárgyában a TRIPS Megállapodás 27. cikkében foglalt szabályok a közös kereskedelempolitika területére, és nem a belső piac területére tartozóknak minősülnek, pontosan tükrözi azt a tényt, hogy e szabályok a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok liberalizálása, és nem az uniós tagállamok jogszabályainak harmonizációja keretébe illeszkednek. Az előbbi megfontolásokra való tekintettel az első kérdés első részére azt a választ kell adni, hogy **a TRIPS Megállapodás 27. cikke a közös kereskedelempolitika területére tartozik.**

2. A TRIPS Megállapodás szövegéből következik, hogy a gyógyszeripari termékek szabadalmazhatók (a TRIPS Megállapodás 27. cikke tartalmazza a gyógyszeripari termékek szabadalmazhatóvá tételére vonatkozó kötelezettséget). **A TRIPS Megállapodás 27. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a gyógyszeripari termékekre vonatkozó olyan találmányok, mint például a gyógyszerek hatóanyagai, az ezen cikk (2) vagy (3) bekezdése értelmében vett eltérés hiányában az említett cikk (1) bekezdésében említett feltételek alapján szabadalmaztathatók.**

3. Az alapügy tárgya annak meghatározása, hogy az a KOT, amelynek 2006 és 2011 között a Daiichi Sankyo volt a jogosultja, kiterjedt-e magára a gyógyszerkészítményre is, vagy csak e termék gyártási eljárására. Az 1768/92 rendelet 4. és 5. cikke értelmében az említett KOT által biztosított oltalomra ugyanazon korlátozások vonatkoztak, mint az alapszabadalom által biztosított oltalomra vonatkozóak.

Az említett alapszabadalmat 1986-ban adták meg. Az ESZE 167. cikkének (5) bekezdésében foglalt azon pontosítás, amelynek értelmében „[a] (2) bekezdés értelmében tett fenntartás hatálya [az érintett] szabadalmak oltalmi idejének egésze alatt fennmarad”, analógia útján szintén alkalmazható volt a nemzeti szabadalmakra, azzal a következménnyel, hogy a Daiichi Sankyo nemzeti szabadalmának, valamint az e szabadalom alapján megadott KOT-nak nem volt joghatása a gyógyszerkészítmény vonatkozásában, annak ellenére, hogy 1992. október 8-ától kezdve a gyógyszerkészítmények szabadalmazhatók voltak.

A levofloxacin-hemihidrát gyógyszerkészítményt mint találmányt a Daiichi Sankyo szabadalma alapján a TRIPS Megállapodás Görög Köztársaság általi alkalmazásának időpontjában oltalom alatt állónak minősíteni, miközben e találmány az e szabadalomra vonatkozó szabályok értelmében nem állt oltalom alatt, csak akkor lehet, ha e megállapodást úgy értelmezzük, hogy az arra kötelezi a WTO-tagokat, hogy a bejelentett találmányokat – az említett megállapodás hatálybalépésének alkalmából és annak pusztán tényére való tekintettel – változtassák át oltalom alatt álló találmányokká. Ilyen kötelezettségre azonban nem lehet a TRIPS Megállapodásból következtetni, és az meg is haladna az oltalom „jelenlegi tárgyai” kifejezés szokásos értelmét. A TRIPS Megállapodás 27. és 70. cikkének együttes értelmezése sem vezet ettől eltérő következtetésre. Igaz, hogy a TRIPS Megállapodás 27. cikke arra kötelezi a WTO-tagokat, hogy biztosítsák annak a lehetőségét, hogy a gyógyszerkészítményekre vonatkozó találmányok szabadalmazhatók legyenek. E

kötelezettség ugyanakkor nem értelmezhető úgy, hogy azok a WTO-tagok, akik az említett megállapodás hatálybalépése előtti időszakban kizárták az oltalomból a bejelentett gyógyszerkészítményeket az azok gyártási eljárása tekintetében megadott szabadalmak oltalmából, ezen időponttól kezdve tekintsék e szabadalmakat olyanoknak, mint amelyek kiterjednek magukra e gyógyszerkészítményekre vonatkozó szabadalmakra is. Ezért a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy **az olyan találmányt, amelyre az oltalmat mind a gyógyszertermék gyártási eljárása, mind maga a gyógyszertermék vonatkozásában igényelték, de arra csak a gyártási eljárás tekintetében adták, nem lehet a TRIPS Megállapodás 27. és 70. cikkében foglalt szabályokra tekintettel e megállapodás hatálybalépésétől kezdve az említett gyógyszertermékre is kiterjedő szabadalomnak tekinteni.**

C-364/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁴

A kérdést előterjesztő bíróság: High Court of Justice (Chancery Division) (Egyesült Királyság)

Az alapeljárás felei:

Felperes: International Stem Cell Corporation

Alperes: Comptroller General of Patents

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Beletartoznak-e a biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról szóló 98/44/EK irányelv⁵ 6. cikke (2) bekezdésének c) pontjában⁶ szereplő „**emberi embrió**” fogalmába a megtermékenyítetlen emberi petesejtek, amelyeket szűznemzés útján osztódásra és továbbfejlődésre ösztönöztek, és amelyek a megtermékenyített petesejtekkel ellentétben csak pluripotens sejteket tartalmaznak, és nem képesek arra, hogy emberi egyedé fejlődjenek?

SZERZŐI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-348/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁷ (2013.06.25.)

Tárgy: szerzői és szomszédos jogok, internetes közzététel módja

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundesgerichtshof (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: BestWater International GmbH

Alperes: Michael Mebes, Stefan Posch

Tényállás:

Az alapeljárásban egy vízszűrő rendszereket gyártó és forgalmazó cég (az ügy felperese) megrendelésére hirdetési céllal készítették két perces kisfilmet, amelyre nézve a felperesnek kizárólagos felhasználási joga van. A videót azonban engedélye nélkül hozzáférhetővé tették

⁴ a kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=140398&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=667404>

⁵ a biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról szóló, 1998. július 6-i 98/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

⁶ Az (1) bekezdés alapján nem részesülhet szabadalmi oltalomban különösen az emberi embrió alkalmazása ipari vagy kereskedelmi célra. [6. cikk (2) bekezdés c) pont]

⁷ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=143224&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=718412>

a YouTube oldalán. A két alperes önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökök, akik a felperessel versenyben álló vállalkozás számára folytattak tevékenységet. Az alperesek saját internetes honlapukon, ahol az általuk forgalmazott termékeket hirdetik, ún. „framing” útján - azaz oly módon, hogy egy beágyazott linkre kattintva a film leírásra kerül a YouTube szerveréről és lejátszásra kerül a honlapokon megjelenő kereten belül –megjelenítették a felperes által megrendelt videót. A felperes véleménye szerint az alperesek ezáltal a filmet a német szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló törvény 19a.§-a értelmében a nyilvánosság számára jogosulatlanul tették hozzáférhetővé, ezért a jogsértés abbahagyását, kártérítést és a felszólítás költségeinek megtérítését követelte az alperesektől.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik:

A valamely honlapon a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tett mű saját honlapba történő beágyazása a fenti eset körülményei között nyilvánossághoz közvetítésnek minősül-e a 2001/29/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében abban az esetben is, ha az idegen művet ezzel nem közvetítik új közönség számára, és a közvetítés nem az eredeti közvetítéstől eltérő specifikus technikai módon történik?

C-360/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁸ (2013.06.27.)

Tárgy: szerzői jogi védelem alá tartozó anyagok interneten való megtekintés

A kérdést előterjesztő bíróság: Supreme Court of the United Kingdom (Egyesült Királyság)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Public Relations Consultants Association Ttd (a továbbiakban: PRCA)

Alperes: The Newspaper Licensing Agency Ltd és társai (a továbbiakban: NLA)

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt kivétel hatálya alá tartozik-e az, ha egy végső felhasználó az interneten megtekint egy szerzői jogi oltalom alatt álló művet, anélkül, hogy azt letöltené, kinyomtatná vagy arról más módon másolatot készítené, amennyiben az adott weboldalról automatikusan időleges másolatok készülnek a képernyőn és a számítógép gyorsító tárában („cache”), amely másolatok készítése nélkülözhetetlen a megfelelő és hatékony internetes böngészéssel járó műszaki eljárások szempontjából.

C-419/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁹ (2013.07.24.)

Tárgy: jogkimerülés, szerzői jogi védelem alatt álló műről készült reprodukció megváltoztatása

A kérdést előterjesztő bíróság: Hoge Raad der Nederlanden - Hollandia

⁸ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=140431&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=434051>

⁹ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=143226&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=718412>

Az alapeljárás felei:

Felperes: Art & Allposters International

Alperes: Stichting Pictoright

Tényállás:

Az alapügy tényállása szerint a Pictoright holland és külföldi festőművészek szerzői jogait képviselő közös jogkezelő szervezet, amely a hozzá tartozó szerzői jogi jogosultak érdekeit védi és a jogosultak nevében a szerzői jogokat gyakorolja, többek között a felhasználási engedélyek megadása vagy jogsértések elleni fellépés formájában. Az alperes Allposters plakátokkal és poszterekkel kereskedő cég, amely internetes oldalain olyan plakátokat és egyéb művészeti reprodukciókat kínált eladásra, amelyeken a Pictoright által képviselt művészek művei jelennek meg. Többek között vászonra történő átvitel formájában is vásárolható reprodukció, amelynek elkészítése során a papírplakátra egy laminált műanyag réteget visznek fel, a képet kémiai eljárás segítségével a papírról vászonszövetre viszik át és ezt fakeretre feszítik ki. A Pictoright álláspontja szerint az Allposters a szerzői jogi jogosultak hozzájárulása nélkül vitte fel műveiket vászonra és ebben a formában többszörözte, illetve hozta nyilvánosságra azokat, tekintettel erre, pénzbírság kiszabásának terhe mellett felszólította az Allposterst, hogy hagyja abba a vászonra felvitt plakátok értékesítését. A Pictoright arra hivatkozik, hogy annak a tárgynak az alapvető változása, amelyen a mű megjelenítésre került, akadályozza a jogkimerülést.

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv 4. cikkének (2) bekezdése szerint a jogkimerülés valamely mű többszörözött példányának terjesztése esetén csak akkor áll fenn, ha e többszörözött példány a jogosult által vagy hozzájárulásával az EGT területén forgalomba került.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az eljáró bíróság az Európai Unió Bíróságához fordult annak megállapítása érdekében, hogy a 2001/29/EK irányelv 4. cikke értelmében vett jogkimerülés fennáll-e azon szerzői jogi védelemben részesülő mű reprodukciója tekintetében, amelyet a jogosult által vagy hozzájárulásával értékesítettek az EGT területén, amennyiben a reprodukció formája a későbbiek folyamán megváltozott és ezen új formájában került forgalomba? Továbbá, kérdéses, hogy a fenti változásnak van-e hatása arra, hogy a jogkimerülés akadályozott vagy félbeszakadt? Amennyiben igen, milyen kritériumokat kell alkalmazni annak meghatározása érdekében, hogy a reprodukció formájának megváltozása a jogkimerülést akadályozza, vagy félbeszakítja?

C-441/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem¹⁰ (2013.08.05.)

Tárgy: a szerzői jogi szomszédos jogok megsértése, a kár bekövetkeztének helye, joghatóság

A kérdést előterjesztő bíróság: Handelsgericht Wien - Ausztria

Az alapeljárás felei:

Felperes: Pez Hejduk

Alperes: EnergieAgentur.NRW GmbH

¹⁰ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=142873&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=718412>

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet¹ 5. cikkének 3. pontját, hogy olyan jogvitában, amelynek tárgya a szerzői jogi szomszédos jogok állítólagos megsértése azáltal, hogy egy fényképet olyan weboldalon tettek elérhetővé, amelyet egy attól eltérő tagállam legfelső szintű tartományneve alatt működtetnek, mint amelyben a jogosult lakóhellyel rendelkezik, a joghatóság csak

- azon tagállamban áll fenn, amelyben az állítólagos jogsértő székhellyel rendelkezik; valamint
- azon tagállam(ok)ban, amely(ek)re a weboldal annak tartalmánál fogva irányul?

C-457/11-460/11. sz. előzetes döntéshozatali ügyek – ítélet¹¹ (2013.06.27.)

Tárgy: magáncélú másolás, reprográfiai jogdíj

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundesgerichtshof (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperesek: VG Wort, Hewlett-Packard GmbH

Alperes: KYOCERA, Canon, Fujitsu GmbH-k és társaik, VG Wort

Tényállás:

A felek közötti jogvita tárgyát az képezi, hogy a nyomtató- és rajzgépek (különösen ábrák megjelenítésére szolgáló készülékek) azon másológépek körébe tartoznak-e, amelyek tekintetében szerzői jogdíjat kell fizetni. A felperes, közös jogkezelő szervezetként a hozzá csatlakozott szerzők és kiadók szerzői jogait kezeli. Az alperesek általuk Németországban gyártott vagy külföldről Németországba importált nyomtató- és rajzgépeket forgalmazznak. A felperes az alperesektől többek között az alperesek által 2001. április 1-je óta Németországban forgalomba hozott nyomtató- és rajzgépek típusára és számára vonatkozó információk közzétételét, valamint annak megállapítását kéri, hogy az alperesek a másológépek tekintetében járó díjazásként részére valamennyi ilyen készülék tekintetében meghatározott összeget kötelesek fizetni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Már olyan esetek vonatkozásában is figyelembe kell-e venni a 2001/29/EK irányelv¹² rendelkezéseit a nemzeti jog értelmezése során, amely az irányelv hatálybelépését (2001. június 22.) követően, de 2002. december 22-től való alkalmazhatóságát megelőzően történtek? (Az irányelv rendelkezéseit mindazon művek tekintetében alkalmazni kell, amelyek 2002. december 22-én a tagállamok jogszabályai alapján oltalom alatt állnak, nem érinti azonban a 2002. december 22. előtt végzett cselekményeket és szerzett jogokat.)

2) Az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett, valamely fotómechanikai vagy ehhez hasonló hatású eljárással végzett többszörözésnek minősül-e a nyomtatógéppel, illetve számítógéppel végzett többszörözés?

3) A második kérdésre adandó igennelő válasz esetén: akkor is teljesülhetnek-e a többszörözési jog alóli, az irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglalt kivételek, illetve korlátozások eseteiben járó méltányos díjazással szemben az irányelv által támasztott követelmények az EU Alapjogi Chartájának 20. cikkéből fakadó egyenlő bánásmóddhoz való

¹¹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=138854&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=445842>

¹² Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.)

alapvető jogra figyelemmel, ha nem a nyomtatógépek, illetve számítógépek gyártói, importőrei és forgalmazói, hanem a többszörözésre alkalmas készülék-együttes valamely más készülékének vagy több más készülékének gyártói, importőrei és forgalmazói a megfelelő díjazás kifizetésének kötelezettjei?

4) Már az irányelv 6. cikkében meghatározott műszaki intézkedések alkalmazásának lehetősége is megszünteti-e az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett méltányos díjazás feltételének alkalmazhatóságát?

5) Megszűnik-e a méltányos díjazás feltételének [az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja] és lehetőségének [lásd az irányelv (36) preambulum bekezdését] alkalmazhatósága, amennyiben a szerzői jogok jogosultja kifejezett vagy hallgatólagos formában hozzájárulását adta művei többszörözéséhez?

Döntés:

1) A 2001. június 22-étől (az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanács irányelv hatálybalépésétől) 2002. december 22-éig (az annak átültetésére szolgáló határidő lejártáig) terjedő időszak vonatkozásában *az irányelv nem érinti a művek és más, jogi védelem alatt álló teljesítmények különböző felhasználásait.*

2) A 2001/29 irányelv 5. cikke (2), illetve (3) bekezdésében foglalt kivétel vagy korlátozás szempontjából egy esetleges olyan cselekménynek, amellyel a jogosult engedélyezte művének vagy más, jogi védelem alatt álló teljesítményének többszörözését, *nincs semmiféle kihatása a méltányos díjazásra*, függetlenül attól, hogy ez utóbbit kötelező vagy fakultatív jelleggel írják-e elő az irányelv alkalmazandó rendelkezése értelmében.

3) A 2001/29 irányelv 6. cikkében említett műszaki intézkedések alkalmazásának lehetősége *nem szüntetheti meg* az ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt méltányos díjazás követelményét.

4) A „fotómechanikai vagy ehhez hasonló hatású eljárással végzett többszörözésnek” a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az *magában foglalja* a nyomtató és személyi számítógép segítségével készített többszörözéseket olyankor is, amikor e készüléket egymással összekötik. Ilyen esetben a tagállamok bevezethetnek olyan rendszert is, amely szerint a méltányos díjazást a műveknek vagy más, jogi védelem alatt álló teljesítményeknek egy adott hordozóra történő másolásának egységes folyamatát önálló módon lehetővé nem tevő készülékekkel rendelkező személyek fizetik meg, amennyiben e személyek át tudják hárítani e díjat az ügyfeleikre, feltéve, hogy az ilyen egységes folyamat következtében a szerző által elszenvedett hátrány ellentételezéseként járó méltányos díjazás teljes összege nem tér el lényegesen az egyetlen eszköz segítségével végzett többszörözésre meghatározott díjtól.

C-521/11. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹³ (2013.07.11.)

Tárgy: magáncélú másolás, méltányos díj visszatérítésének lehetősége

A kérdést előterjesztő bíróság: Oberster Gerichtshof (Ausztria)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Amazon.com International Sales Inc. és társai

Alperes: Austro-Mechana

¹³ Az ítélet szövege magyarul az alábbi oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139407&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occc=first&part=1&cid=447387>

Tényállás:

Ezen eljárás egy, rögzítésre alkalmas adathordozók internetes forgalmazása területén működő nemzetközi csoport és egy szerzői jogi közös jogkezelő szervezet között, a 2001/29 irányelv által a szerzői jogi védelemben részesülő művek felhasználása ellenében fizetendő ellentételezéseként előírt „méltányos díjazás” tárgyában létrejött jogvitára vonatkozik. Az alapeljárásban felperes szervezet, Austro Mechana, egy közös jogkezelő szervezet, amely Ausztriában, e minőségben és egyéb külföldi és osztrák jogkezelő szervezetekkel kötött szerződések alapján különösen az üres kazetta jogdíj beszedésére jogosult jogalany.

Az alperes társaságok az Amazon csoport társaságai, valamennyien a rögzítésre alkalmas kép vagy hanghordozók internetes kereskedelme területén működő nemzetközi Amazon csoporthoz tartoznak.

Az Austro Mechana keresetet indított az Amazon csoport társaságaival szemben az Ausztriában 2002 és 2004 között forgalomba hozott adathordozók után fizetendő méltányos díj egyetemleges megfizetése iránt, illetve kérte, hogy az Amazon csoport társaságait kötelezzék az Ausztriában forgalomba hozott adathordozókra vonatkozó számviteli információk benyújtására.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett „méltányos díjazásról” van-e szó akkor, ha:

- a) a 2001/29/EK irányelv 2. cikke értelmében vett jogosultakat kizárólag közös jogkezelő szervezet útján érvényesíthető jogosultság illeti meg a méltányos díjra azzal szemben, aki a műveik többszörözésére alkalmas adathordozót belföldön elsőként hozza forgalomba visszterhesen, kereskedelmi céllal,
- b) e jogosultság nem függ attól, hogy a forgalomba hozatalra közbenső értékesítők, természetes vagy jogi személyek részére nem magáncélú felhasználás céljából vagy természetes személyek részére magáncélú felhasználás céljából kerül-e sor,
- c) azt a személyt, aki az adathordozót a jogosult beleegyezésével használja többszörözésre, vagy azt a végső fogyasztók részére történő értékesítés előtt újra exportálja, a jogkezelő szervezettel szemben a díjazás visszatérítéséhez való jog illeti meg?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

2.1) a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett „méltányos díjazásról” van-e szó akkor, ha az első kérdés a) pontja szerinti jogosultság csak az adathordozót magáncélú többszörözésre használó természetes személyek részére történő forgalomba hozatal esetén áll fenn?

2.2) A második kérdés 2.1 alkérdésére adandó igenlő válasz esetén: a természetes személyek részére történő forgalomba hozatal esetén azt kell-e feltételezni az ellenkező bizonyításáig, hogy a természetes személyek az adathordozót magáncélú többszörözésre fogják felhasználni?

3) Az első kérdésre vagy a második kérdés 2.1) alkérdésére adandó igenlő válasz esetén: levezethető-e a 2001/29/EK irányelv 5. cikkéből vagy az uniós jog valamely más rendelkezéséből, hogy a jogkezelő szervezet által érvényesítendő, méltányos díjazásra való jogosultság nem áll fenn akkor, ha a jogkezelő szervezetet törvény kötelezi arra, hogy a bevétel felét ne a jogosultaknak fizesse ki, hanem azt szociális és kulturális intézményekre fordítsa?

4) Az 1. vagy a 2.1 kérdésre adandó igenlő válasz esetén: ellentétes-e a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjával vagy az uniós jog valamely más rendelkezésével a közös jogkezelő szervezet által érvényesítendő, méltányos díjazásra való jogosultság, ha az adathordozó forgalomba hozatala ellenében valamely másik tagállamban –

jóllehet alkalmasint az uniós joggal ellentétes jogalapon – már sor került a méltányos díj megfizetésére?

Döntés:

1) Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes egy olyan tagállami szabályozás, amely különbségtétel nélkül állapít meg magáncélú másolat után fizetendő díjat rögzítésre és többszörözésre alkalmas adathordozóknak a területén visszterhesen, kereskedelmi céllal történő első forgalomba hozatala tekintetében, előírva ezzel együtt a megfizetett díjak visszatérítéséhez való jogot olyan esetre, ha ezen adathordozók végső használata nem tartozik az e rendelkezés által említett eset körébe, amennyiben, és ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, tekintettel az egyes nemzeti rendszerek sajátos körülményeire és ezen irányelv korlátaira, gyakorlati nehézségek igazolják a méltányos díjazás finanszírozásának ezen rendszerét, és amennyiben ezen visszatérítéshez való jog tényleges, valamint nem teszi túlságosan nehézé a megfizetett díj visszatérítését.

2) A 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy a rögzítésre és többszörözésre alkalmas adathordozóknak az érintett tagállam területén kereskedelmi céllal és visszterhesen elsőként forgalomba hozó személyeket terhelő magáncélú másolat után fizetendő díj formájában előírt méltányos díjazás finanszírozási rendszerének keretében az említett rendelkezéssel nem ellentétes egy az említett adathordozók magáncélú használatával kapcsolatos megdönthető vélelem ezen tagállam által történő felállítása, amennyiben azok forgalomba hozatalára természetes személyek körében kerül sor, a szóban forgó adathordozók magáncélú használatának megállapításához fűződő gyakorlati nehézségek igazolják ilyen vélelem felállítását, és az előírt vélelem nem eredményezi a magáncélú másolat után fizetendő díj előírását olyan esetben, amikor ezen adathordozók végső használata nyilvánvalóan ugyanezen rendelkezésben foglalt eseten kívül esik.

3) A 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben foglalt méltányos díjazáshoz való jog, vagy az e díjazás fedezését szolgáló, magáncélú másolat után fizetendő díj nem zárható ki abból az okból, hogy az említett díjazás vagy díj címén beszedett jogdíjbevételek felét nem közvetlenül az ugyanezen díjazás jogosultjainak folyósítják, hanem az e jogosultak javára létrehozott szociális és kulturális intézményeknek, amennyiben e szociális és kulturális intézmények ténylegesen az említett jogosultakat támogatják, és az említett intézmények működése nem hátrányosan megkülönböztető, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

4) A 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy a valamely tagállam által előírt kötelezettség a rögzítésre és többszörözésre alkalmas adathordozók kereskedelmi céllal és visszterhesen történő forgalomba hozatala tekintetében magáncélú másolat után fizetendő és az e rendelkezésben előírt méltányos díjazás fedezését célzó díj megfizetése nem zárható ki abból az okból, hogy egy hasonló díj megfizetésére már sor került egy másik tagállamban.

C-657/11. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹⁴ (2013.07.11.)

Tárgy: megtévesztő és összehasonlító reklám, reklám fogalma, domain név bejegyeztetése és használata, metatag-ek használata

A kérdést előterjesztő bíróság: Hof van Cassatie van België (Belgium)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Belgian Electronic Sorting Technology NV (BEST)

Alperesek: Bert Peelaers, Visys NV

Tényállás:

A felperes BEST, illetve a Visys NV lézertechnológiával felszerelt szortírozó rendszerek gyártásával és értékesítésével kapcsolatos ágazatban működő társaságok. 2007-ben a Bert Peelaers (a Visys alapító tagja) bejegyeztette a www.bestlasersorter.com domain nevet, amelynek egy olyan internetes oldal felel meg, amelynek tartalma amellelt, hogy megegyezik a www.lasersorter.com domain névnek megfelelő internetes oldal tartalmával, azonos a www.visys.be és a www.visysglobal.be domain neveknek megfelelő, a Visys által már korábban használt weboldalak tartalmával. 2008-ban pedig a BEST a Benelux Szellemi Tulajdon Hivatalánál bejelentette a „BEST” ábrás védjegyet. Utóbb egy bírósági végrehajtó megállapította, hogy a www.google.be keresőmotor a „Best Laser Sorter” kifejezés beírása esetén második keresési eredményként, rögtön a BEST internetes oldala után, a Visys internetes oldalára mutat. Kiderült továbbá, hogy a Visys az internetes oldalain olyan metaadatokat is használ, amelyek vagy a BEST kilétére utalnak, vagy megegyeznek az általa forgalmazott árucikkek neveivel. A BEST, miután úgy vélte, hogy a www.bestlasersorter.com domain név használata és bejegyeztetése, valamint a termékeinek neveire utaló metatag-ek használata védjegyet és kereskedelmi nevét, valamint többek között a megtévesztő és összehasonlító reklámokra vonatkozó rendelkezéseket sérti, keresetet terjesztett elő az alperesek ellen e magatartások megszüntetése érdekében. Az alperesek viszontkeresetet terjesztettek elő a „BEST” védjegy törlésére vonatkozóan. Az elsőfokú bíróság elutasította mind a felperesi kérelmeket, mind a viszontkeresetet, a BEST azon kérelmének kivételével, amely annak elismerésére irányult, hogy a szóban forgó metatag-ek használata sérti a megtévesztő és összehasonlító reklámokra vonatkozó szabályozást. A fellebbviteli bíróság ezzel szemben a BEST valamennyi kérelmét elutasította, helyt adott a viszontkeresetnek, és megkülönböztető képességének hiánya miatt törölte a „BEST” védjegyet.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A felülvizsgálati kérelem ügyében eljáró kérdést előterjesztő bíróság a 2011. december 8-i ítéletében elutasította a BEST által előterjesztett kereseti jogalapokat, a megtévesztő és összehasonlító reklámokra vonatkozó rendelkezések megsértésére vonatkozó jogalap kivételével, amelynek tekintetében a szóban forgó bíróság úgy vélte, hogy fel kell függesztenie az előtte folyamatban lévő eljárást, és a következő kérdést kell előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjesztenie:

Úgy kell-e értelmezni a [...] 84/450 irányelv 2. cikke, illetve a [...] 2006/114 irányelv 2. cikke szerinti reklám fogalmát, hogy az valamely domain név bejegyeztetését és használatát, valamint a metatag-ek valamely weboldal metaadataiban történő használatát is magában foglalja?

¹⁴ Az ítélet szövege magyarul az alábbi oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139411&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=369258>

Döntés:

A 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv által módosított, a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló, 1984. szeptember 10-i 84/450/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének (1) pontját, illetve a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló, 2006. december 12-i 2006/114/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az ezen rendelkezések szerinti „reklám” fogalom — olyan tényállás esetén, mint amely az alapügyben is előfordul — magában foglalja valamely domainnév használatát, valamint metatag-ek valamely weboldal metaadataiban történő használatát. Ellenben nem tartozik bele ebbe a fogalomba önmagában egy domainnév bejegyztetése.

C-170/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹⁵ (2013.10.03.)

Tárgy: joghatóság, jogellenes károkozással vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel kapcsolatos ügyek, szerzői vagyoni jogok, egy védett alkotást többszöröző fizikai hordozó, interneten történő közzététel, a kárt okozó esemény helyének meghatározása

A kérdést előterjesztő bíróság: Cour de cassation (Franciaország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Peter Pinckney

Alperesek: KDG Mediatech AG (Mediatech)

Tényállás:

A felperes egy Franciaországban élő brit férfi (Peter Pinckney), akinek a 70-es években született 12 dalát – amelyeknek ő a szövegírója, zeneszerzője és előadója is, és az Aubrey Small együttessel rögzítették eredetileg bakelit lemezre azokat - engedélye nélkül Ausztriában a Mediatech vállalat CD-n többszörözte, majd a Crusoe és az Elegy brit társaságok különböző, az interneten - többek között a felperes toulouse-i otthonából is hozzáférhető - oldalakon forgalmazták.

Erről tudomást szerezve Pinckney keresetet nyújtott be a Mediatech ellen egy francia bíróság előtt, a szerzői jogainak megsértésével okozott kár megtérítése iránt.

A Mediatech az ügyben a francia bíróságok joghatóságának hiányával érvelt, azonban a francia bíróság arra való hivatkozással elutasította a joghatóság hiányára vonatkozó kifogást, hogy a pusztán tény, miszerint Pinckney megvásárolhatta volna a szóban forgó CD-eket a franciaországi otthonából egy, a francia közönség számára hozzáférhető internetes oldalon, elegendő a tényállás és az állítólagos kár közötti lényegi kapcsolat megállapításához, amely pedig igazolja a megkeresett bíróság joghatóságát. A Mediatech fellebbezést nyújtott be ezen ítélet ellen, azzal érvelve, hogy a CD-eket Ausztriában állították elő (ahol a Mediatech székhelye található) egy brit társaság kérésére – így szerinte kizárólag az alperes székhelye szerinti bíróságok (osztrák bíróságok), vagy a kár bekövetkezésének helye, tehát a felrótt hiba elkövetésének helye szerinti bíróságok (az Egyesült Királyság bíróságai) rendelkeznek joghatósággal.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A francia bíróság azért fordult az Európai Bírósághoz, mert az osztrák fél vitatta a francia bíróság joghatóságát, az alábbi kérdésekkel:

¹⁵ Az ítélet szövege magyarul az alábbi oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=142613&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2114>

1. Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 5. cikkének 3. pontját, hogy a szerzői vagyoni jogok internetes honlap tartalma általi állítólagos megsértése esetén

– a sértett személynek lehetősége van arra, hogy felelősség megállapítása iránti keresetet nyújtson be bármely tagállam bíróságához, amelynek területén az interneten közzétett tartalom hozzáférhető, vagy hozzáférhető volt, aminek eredményeképpen azonban kizárólag a megkeresett bíróság szerinti tagállam területén okozott kárért kaphat kártérítést;

vagy

– ezenkívül az is szükséges, hogy ez a tartalom az ennek a tagállamnak a területén található közönséget célozza, illetve célozta, vagy hogy más sajátos kötődés megállapítható legyen?

2. Az első feltett kérdésre ugyanazt a választ kell-e adni, ha a szerzői vagyoni jogok állítólagos megsértése nem a tárgyasulatlan tartalomnak, hanem, mint a jelen ügyben, az ezt a tartalmat többszöröző fizikai hordozónak az interneten történő felkínálásával valósul meg?

Döntés:

Az Európai Bíróság kimondta, hogy bármelyik tagországban indítható per, ha valakinek megsértik szerzői vagyoni jogait, ám teljes kártérítésre csakis az alperes szék-, illetve lakóhelye szerinti állam bíróságán lehet számítani – azaz az egyes tagállami bíróságok joghatósága kizárólag az azon tagállam területén bekövetkezett károokra terjed ki, amelyhez az adott bíróság tartozik.

VÉDJEGYJOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-320/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹⁶

A kérdést előterjesztő bíróság: Hojesteret (Dánia)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Malaysia Dairy Industries Pte. Ltd.

Alperes: Ankenaevnet for Patenter og Varemaerker

Tényállás:

A Yakult 1935-ben kifejlesztett egy tejitalt, 1965-ben felkérték Kenmochi japán tervezőt egy új üveg dizájn kialakítására. A Yakult 1965. szeptember 15-ei bejelentési nappal formatervezésiminta-oltalmat szerzett Japánban a műanyag üveg vonatkozásában. 1968. október 1-jén megkezdte a műanyag üveg használatát, és azóta számos országban – beleértve az uniós tagállamokat is – védjegyként lajstromoztatta azt.

A Malaysia Dairy 1977 óta állít elő és árul olyan tejitalt, amelyet a Yakultéhoz hasonló műanyag üvegben árulnak. Egy 1980-as bejelentést követően – többek között – Malajziában lajstromoztatta védjegyként a műanyag üveget.

1993. március 31-én a Yakult és a Malaysia Dairy megállapodást kötött, amelyben számos ország tekintetében meghatározták a Yakult és a Malaysia Dairy üvegének felek általi használatára és lajstromozására vonatkozó kölcsönös jogokat és kötelezettségeket.

1995. június 2-án a Malaysia Dairy Dániában kérte műanyag üvegének térbeli védjegyként való lajstromozását a 29. és 32. osztályba tartozó áruk tekintetében. A Yakult megtámadta a

¹⁶ az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=138862&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=345410>

Malaysia Dairy megjelölésének lajstromozását azon az alapon, hogy a Yakult azonos korábbi védjeggyel rendelkezik Dánián kívül, és a Malaysia Dairy a bejelentés időpontjában tudott vagy tudhatott a Yakult korábbi védjegyéről.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A 2008/95/EK irányelv¹⁷ 4. cikke (4) bekezdésének g) pontja¹⁸ szerinti **rosszhiszemőség** fogalma olyan jogi előírás-e, amelyet a **nemzeti joggal összhangban** kell kitölteni, **vagy** olyan uniós jogi fogalom, amelyet **egységesen kell értelmezni az egész Európai Unióban**?

2. Amennyiben a 2008/95/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének g) pontja szerinti rosszhiszemőség fogalma uniós jogi fogalom, úgy kell-e értelmezni e fogalmat, hogy **elegendő az, hogy a bejelentő a bejelentés időpontjában tudott vagy tudhatott a külföldi védjegyről, vagy** a lajstromozás megtagadása érdekében **további követelmények is fennállnak a bejelentő szubjektív helyzetével kapcsolatban**?

3. A tagállamok dönthetnek-e úgy, hogy a külföldi védjegyek olyan különös védelmét vezetik be, amely a rosszhiszemőség tekintetében eltér a 2008/95/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének g) pontjától például abban, hogy azt a különös követelményt tartalmazza, hogy a bejelentő tudott vagy tudhatott a külföldi védjegyről?

Döntés:

1. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Európai Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját. Nem vitatott, hogy az irányelv szövege a „rosszhiszemőség” fogalmának semmiféle meghatározását nem tartalmazza, ezenkívül e rendelkezés nem tartalmaz semmiféle, a tagállamok jogára e fogalommal kapcsolatban tett kifejezett utalást. Így az említett fogalom értelmét és terjedelmét az irányelv érintett rendelkezésének célkitűzéseire tekintettel kell meghatározni. Mindezek alapján megállapítható, hogy a 2008/95/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett **„rosszhiszemőség” fogalma az uniós jog önálló fogalmának minősül, amelyet az Unióban egységesen kell értelmezni.**

2. A „rosszhiszemőség” fogalma szerepel 207/2009/EK rendelet¹⁹ 52. cikke (1) bekezdésének b) pontjában. A 207/2009/EK rendeletnek – amely a közösségi védjegyrendszer létrehozásával a védjegyek területén teljessé teszi az uniós szabályozást – a 2008/95 irányelvvel azonosak a céljai, nevezetesen a belső piac megteremtésének és megfelelő működésének biztosítása. Tekintettel a két – közösségi és nemzeti – védjegyrendszer harmonikus viszonyának szükségességére, a 2008/95/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdése g) pontjának értelmében vett „rosszhiszemőség” fogalmát ugyanúgy kell értelmezni, mint a 207/2009/EK rendelet összefüggésében. Az ilyen megközelítés biztosítja az uniós jogrendben a védjegyre vonatkozó különböző szabályok koherens alkalmazását.

Az e fogalmat az említett rendelet összefüggésében értelmező ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a rosszhiszemőség fennállását átfogóan kell megvizsgálni, figyelembe véve az esetnek a

¹⁷ a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

¹⁸ Továbbá bármely tagállam előírhatja, hogy a megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés összetéveszthető egy olyan védjeggyel, amelyet a bejelentés bejelentési napján külföldön használtak, és amelynek használatát külföldön továbbra is folytatják, feltéve, hogy a megjelölést rosszhiszeműen jelentették be lajstromozásra. [4. cikk (4) bekezdés g) pont]

¹⁹ a közösségi védjegyről szóló, 2009- február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet

védjegybejelentés benyújtásakor fennálló valamennyi releváns tényezőjét, így többek között azt a tényt, hogy a bejelentő tudott vagy tudhatott arról, hogy harmadik fél azonos vagy hasonló megjelölést használ valamely azonos vagy hasonló áru vonatkozásában. Mindazonáltal a bejelentő rosszhiszeműségének megállapításához önmagában nem elegendő azon körülmény, hogy e bejelentő tudja vagy tudhatja, hogy harmadik személy használja ezt a megjelölést. Figyelembe kell venni ezenkívül a bejelentőnek a védjegybejelentés benyújtása időpontjában fennálló szándékát is, amely olyan szubjektív elem, amelyet az eset objektív körülményeire tekintettel kell meghatározni.²⁰

A fentiekre tekintettel a 2008/95/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy **a bejelentő e rendelkezés értelmében vett rosszhiszeműségének megállapításához figyelembe kell venni az esetnek a védjegybejelentés benyújtásakor fennálló valamennyi releváns tényezőjét. Az a körülmény, hogy a bejelentő tudja vagy tudhatja, hogy külföldön a bejelentés időpontjában egy harmadik személy használ valamely, a bejelentett védjeggyel összetéveszthető védjegyet, önmagában nem elegendő a bejelentő említett rendelkezés értelmében vett rosszhiszeműségének megállapításához.**

3. A 2008/95/EK irányelv 4. cikkének (4) bekezdésében szereplő okokat ugyan az uniós jogalkotó fakultatív jelleggel sorolta fel, a tagállamok számára hagyott mozgástér azonban arra korlátozódik, hogy ezt az okot a nemzeti jogukba bevezetik-e, vagy sem. A 2008/95 irányelv megtiltja, hogy a tagállamok az ezen irányelvben szereplőktől eltérő megtagadási vagy törlési okokat vezessenek be. A harmadik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a 2008/95/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy az **nem teszi lehetővé a tagállamok számára a külföldi védjegyek olyan különleges oltalmi rendszerének bevezetését, amely különbözik az e rendelkezésben meghatározott rendszertől, és amely azon a tényen alapul, hogy a bejelentő tudott vagy tudhatott a kérdéses védjegyről.**

C-252/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet²¹

A kérdést előterjesztő bíróság: Court of Appeal (Egyesült Királyság)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Specsavers International Healthcare Limited

Alperes: Asda Stores Limited

Tényállás:

A Specsavers jelentős szereplő az Egyesült Királyság optikai piacán, üzleteiben szemvizsgálatokat nyújt és szemüvegeket értékesít a vásárlóknak. A SPECSAVERS szóvédjegyet széles körben használja, emellett – többek között – egy ábrás védjegynek is jogosultja (a továbbiakban: felirat nélküli logó védjegy), amely két, egymást átfedő ovális alakzataból áll. A megjelölést nem meghatározott színre lajstromozták, és az nem korlátozódik meghatározott színre, a lajstromozásban fekete-fehér színben szerepel.

²⁰ Id: a C-529/07. sz. Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli Lindt ügyben 2009. június 11-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-4893. o.] 37. és 40–42. pontja

²¹ az ítélet magyarul a következő oldalom érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139753&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=534426>

Az Asda egy nagy és ismert szupermarket-hálózatot működtet az Egyesült Királyságban, egyes nagyobb üzleteiben optikai osztályokkal. A Specsavers azt állította, hogy az Asda új reklámkampányában bitorlotta védjegyeit. A Court of Appeal öt ügyben megállapította a védjegybitorlást, a felirat nélküli logó védjegy vonatkozásában azonban mind a használat, mind a védjegybitorlás tekintetében előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését látta szükségesnek.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Amennyiben egy kereskedő különböző **közösségi védjegyekkel rendelkezik**
 - (i) **egy ábrás megjelölés tekintetében;**
 - (ii) **egy szómegjelölés tekintetében;**

és a kettőt együttesen használja, az ilyen használat eredményezheti-e az ábrás védjegy használatát a közösségi védjegyekről szóló 207/2009/EK rendelet 15. és 51. cikke értelmében? Amennyiben igen, az ábrás védjegy használatát hogyan kell értékelni?

2. A válasz szempontjából különbséget jelent-e az, ha

- (i) a szóvédjegy az ábrán kerül elhelyezésre?

- (ii) a kereskedő közösségi védjegyként lajstromoztatta az ábrából és szóvédjegyből álló védjegyet?

3. Az 1. és 2. kérdésre adott válasz függ-e attól, hogy az ábrás elemet és a szavakat az átlagos fogyasztó úgy értékeli-e (i) mint különböző megjelöléseket; vagy (ii) mint amelyek mindegyikének önálló megkülönböztető szerepe van? Ha igen, milyen módon?

4. Amennyiben **egy közösségi védjegyet színes védjegyként nem lajstromoztak, ugyanakkor a jogosult azt széles körben egy adott színben vagy színekombinációban használta**, így azt a vásárlók jelentős része (a Közösség egy részében, de nem egészében) ezzel a színnel vagy színekombinációval társítja, **az a szín** vagy **színek, amelyben** vagy amelyekben **az alperes használja a kifogásolt megjelölést, relevánsak-e** a 207/2009 rendelet

- (i) 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti **összetéveszthetőség vagy**

- (ii) 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti **tisztességtelen kihasználás**

átfogó értékelése szempontjából? Ha igen, milyen módon?

5. Amennyiben igen, az átfogó értékelés részeként releváns-e, hogy a vásárlók jelentős része magát az alperest is társítja azzal a színnel vagy színekombinációval, amelyben vagy amelyekben használja a kifogásolt megjelölést?

Döntés:

1-3. A Bíróság már kimondta, hogy a 207/2009/EK rendelet 15. cikkének (1) bekezdése²² értelmében az adott védjegy tényleges használatára vonatkozó feltétel akkor is teljesülhet, ha az adott védjegyet csupán egy másik összetett védjegy révén használják, vagy ha azt csupán valamely másik védjeggyel együttesen használják, és e két védjegy összetétele védjegyként szintén lajstromozásra került, amennyiben a védjegy továbbra is a szóban forgó áru származására utal²³. A Bíróság azt is megállapította, hogy a lajstromozott védjegy jogosultja e védjegy e rendelkezés értelmében vett használatának megállapítása céljából hivatkozhat a

²² Ha a jogosult a lajstromozástól számított öt éven belül nem kezdte meg a közösségi védjegy tényleges használatát a Közösségben az árujegyzékben szereplő árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban, vagy ha az ilyen használatot öt éven át megszakítás nélkül elmulasztotta, a közösségi védjegyoltalomra alkalmazni kell az e rendeletben meghatározott jogkövetkezményeket, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja.

Az első albekezdés alkalmazásában használatnak minősülnek a következők is:

a) a közösségi védjegy olyan alakban történő használata, amely a lajstromozott alaktól csak a megkülönböztető képességet nem érintő elemekben tér el;

b) a közösségi védjegy elhelyezése a Közösségben lévő árun vagy annak csomagolásán kizárólag az onnan történő kivitel céljából [15. cikk (1) bekezdés].

²³ Id: C-12/12. sz., Colloseum Holding ügyben 2013. április 18-án hozott ítélet 35. és 36. pontja

védjegy olyan alakban történő használatára, amely anélkül tér el a lajstromozott alaktól, hogy az e két alak közötti eltérések érintenék e védjegy megkülönböztető képességét, és teheti ezt annak ellenére, hogy ezen eltérő alakot magát szintén védjegyként lajstromozták²⁴. A 207/2009/EK rendelet 15. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) pontjában kitűzött cél, amely azzal, hogy nem írja elő, hogy szigorúan megegyezzen a kereskedelemben használt alak a védjegy lajstromozott alakjával, annak lehetővé tételét célozza, hogy a jogosult a megjelölés kereskedelmi célú hasznosítása során alkalmazhassa annak variációit, amelyek a megjelölés megkülönböztető képességének módosítása nélkül lehetővé teszik annak az érintett áruk vagy szolgáltatások forgalmazása és promóciója által támasztott követelményekhez való igazodását. Mindezekre tekintettel az első három kérdésre a következő választ kell adni: a 207/2009/EK rendelet 15. cikkének (1) bekezdését és 51. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a **„tényleges használatra” vonatkozó feltétel e rendelkezések értelmében akkor is teljesülhet, ha a közösségi ábrás védjegyet csupán egy másik, az ábrán elhelyezett közösségi szóvédjeggyel együttesen használják, és e két védjegy összetétele védjegyként szintén lajstromozásra került, amennyiben a védjegy használt alakja és a védjegy lajstromozott alakja közötti eltérések nem módosítják a lajstromozott védjegy megkülönböztető képességét.**

4. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy mind a 207/2009/EK rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti összetéveszthetőség, mind az ugyanezen rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti tisztességtelen kihasználás átfogóan értékelendő, az adott ügy körülményeinek figyelembevételével. A hivatkozott rendelkezéseket ezért úgy kell értelmezni, hogy **amennyiben egy közösségi védjegyet színes védjegyként nem lajstromoztak, ugyanakkor** a jogosult azt széles körben egy adott színben vagy színekombinációban használta, így **azt a vásárlók jelentős része ezzel a színnel vagy színekombinációval társítja, az a szín vagy színek, amelyben vagy amelyekben egy harmadik fél használja az említett védjegyet sértőnek tartott megjelölést, releváns az e rendelkezés szerinti összetéveszthetőség vagy tisztességtelen kihasználás átfogó értékelése szempontjából.**

5. A 207/2009/EK rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját úgy kell értelmezni, hogy **azon körülmény, hogy a lajstromozott védjegyet sértőnek tartott megjelölést használó harmadik felet társítja a vásárlók jelentős része azzal az adott színnel vagy színekombinációval, amelyben vagy amelyekben az a kifogásolt megjelölést használja, e rendelkezés értelmében releváns tényező az összetéveszthetőség és a tisztességtelen kihasználás átfogó értékelésének keretében.** Nem zárható ki, hogy e körülmény befolyásolhatja a szóban forgó megjelölések vásárlóközönség általi érzékelését, és ennél fogva kihatással lehet az említett megjelölések közötti összetéveszthetőség fennállására. Az alapügyben azon körülmény, hogy az Asdát magát társítják a zöld színhez, amelyet a Specsavers-csoport védjegyeit sértőnek tartott megjelölésekhez használ, többek között azon következménnyel járhat, hogy csökken az e megjelölések és a Specsavers-csoport védjegyei közötti összetéveszthetőség vagy képzettársítás veszélye, amennyiben az érintett közönség érzékelheti úgy, hogy az említett megjelölések zöld színe az Asda színe, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

C-661/11. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet²⁵

A kérdést előterjesztő bíróság: Cour de cassation (Belgium)

²⁴ Id: C-553/11. sz. Rintisch-ügyben 2012. október 25-én hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé] 30. pontja

²⁵ az ítélet magyarul a következő oldalom érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=141764&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=540323>

Az alapeljárás felei:

Felperes: Martin y Paz Diffusion SA

Alperes: David Depuydt, Fabriek van Maroquinerie Gauquie SA

Tényállás:

A Nathan cég bőrdíszművek és utazási cikkek gyártásával és értékesítésével foglalkozott, majd kétféle megállapodással a tevékenység folytatását és a „NATHAN” név használatát a felperesnek engedte át azzal, hogy a néven fenntartja jogait, ami a kézitáskákat illeti, a későbbi felperes pedig vállalta, hogy nem folytat tisztességtelen versenyt a táskák gyártása és forgalmazása tekintetében. Az alperes az 1995. év során kézitáskát hozott forgalomba NATHAN védjeggyel ellátva. 1998 júliusában a felperes kifogásolta az alperesnél a két társaság közötti együttműködés hiányát, és együttműködést javasolt, eredménytelenül.

1998. augusztus 14-én a felperes lajstromoztatta az „N” és a „NATHAN” ábrás védjegyeket a Benelux Védjegy hivatalnál a 18. osztályba tartozó valamennyi termék vonatkozásában, valamint bejegyeztette, hogy a „NATHAN” szóvédjegy az ő javára átruházásra került a 18. áruosztályba tartozó kis bőrdíszműárak tekintetében. 2000. december 19-én az alperes bejegyeztette, hogy jogutódlás folytán a „NATHAN” szóvédjegy jogosultjává vált a 18. áruosztályba tartozó bizonyos termékek, kivéve a kis bőrdíszműárak vonatkozásában.

2002 óta mind a felperes, mind az alperes használta az „N” ábrás védjegyet, valamint a NATHAN kifejezést (felperes – kis bőrdíszműárak, alperes – kézitáskák és cipők tekintetében), emellett kölcsönösen értékesítették egymás számára termékeiket. A felek közötti viszony folyamatosan romlott, a felperes javaslatot is tett a védjegy megosztására, illetve kifogásolta, hogy az alperes figyelmen kívül hagyja a védjegy közös tulajdonára vonatkozó szabályokat, és felvetette a közös kezelési eljárás lehetőségét. Megállapodás hiányában különböző bírósági eljárások indultak.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

1.1 Úgy kell-e értelmezni a 89/104/EGK irányelv²⁶ 5. cikkének (1) bekezdését²⁷ és a 8. cikkének (1) bekezdését²⁸, hogy a lajstromozott védjegy által biztosított kizárólagos jog jogosultja ténylegesen nem hivatkozhat erre harmadik személlyel szemben valamennyi, a lajstromozás által érintett termék vonatkozásában:

- **amennyiben a jogosult hosszú időn keresztül megosztotta védjegy használatát a harmadik személlyel egyfajta közös tulajdon keretében az érintett termékek egy része vonatkozásában?**

- **amennyiben a megosztás során a harmadik személynek visszavonhatatlan hozzájárulását adta, hogy az használhassa a védjegyet ezekre a termékekre?**

1.2 Úgy kell-e értelmezni az említett cikkeket, hogy az **olyan nemzeti szabály alkalmazása, mint amelyik alapján a jogosult nem gyakorolhatja jogát jogellenesen vagy visszaélészerűen, azt eredményezheti, hogy véglegesen megakadályozzák azt, hogy gyakorolja ezt a kizárólagos jogot az érintett termékek egy része vonatkozásában, vagy úgy**

²⁶ a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK tanácsi irányelv

²⁷ A védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ

a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal;

b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzetársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjeggyel. [5. cikk (1) bekezdés]

²⁸ A védjegy használati engedély tárgya lehet a tagállam egésze vagy egy része, illetve az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások egésze vagy egy része tekintetében. A használati engedély kizárólagos vagy nem kizárólagos lehet. [8. cikk (1) bekezdés]

kell értelmezni, hogy a jogszabály alkalmazása csak arra korlátozódhat, hogy más módon szankcionálja a jog jogellenes vagy visszaélészerű gyakorlását?

2.1 Úgy kell-e értelmezni a 89/104/EGK irányelv 5. cikkének (1) bekezdését és a 8. cikkének (1) bekezdését, hogy amennyiben a lajstromozott védjegy **jogosultja megszünteti a harmadik személlyel szemben arra irányuló kötelezettségvállalását**, hogy a védjegyet bizonyos termékekre nem használja, és **ezáltal maga szeretné átvenni a használatot, a nemzeti bíróság** ennek ellenére **dönthet úgy, hogy megtiltja a visszavételt azzal az indokkal, hogy az tisztességtelen versenyt képez**, mivel ennek eredményeként a jogosult haszonra tett szert a korábban a védjegy tekintetében az említett harmadik személy által végzett reklámozásból, és az esetlegesen összetéveszthetőséget eredményez a fogyasztók körében, vagy pedig úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróságnak eltérő, a jogosult általi visszavételt véglegesen meg nem akadályozó szankciót kell alkalmaznia?

2.2 Úgy kell-e értelmezni az említett cikkeket, hogy **a jogosult részére a használat végleges megtiltása igazolt abban az esetben, ha a harmadik személy több éve befektetéseket eszközölt** annak érdekében, hogy megismertesse a fogyasztókkal azokat a termékeket, amelyek tekintetében a jogosult engedélyezte számára a védjegy használatát?

Döntés:

A Bíróság – a 89/104/EGK irányelv 8. cikkét érintően – megállapította, hogy a használati engedélyekre vonatkozó rendelkezés értelmezése felesleges lenne az alapeljárás megoldása céljából. Ezért rámutatott arra, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan, amennyiben a 89/104/EGK irányelv 8. cikkének értelmezésére vonatkozik, a fennmaradó részében pedig elfogadhatónak tekintette. Álláspontja szerint **a 89/104/EGK irányelv 5. cikkével ellentétes az, hogy az olyan védjegyjogosultat**, aki valamely harmadik féllel való közös használat keretében hozzájárult a védjegyeivel azonos megjelölések e harmadik fél általi használatához a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal azonos egyes áruk tekintetében, és aki ehhez a későbbiekben már nem járul hozzá, **megfosszák minden olyan lehetőségétől, hogy az említett védjegyek által számára biztosított kizárólagos jogra hivatkozzon** e harmadik féllel szemben, **valamint hogy maga gyakorolja e kizárólagos jogot** az ugyanezen harmadik fél azonos áru tekintetében.

C-409/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – főtanácsnoki indítvány²⁹

A kérdést előterjesztő bíróság: Oberster Patent- und Markensenat (Ausztria)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Pfahnl Backmittel GmbH

Alperes: Backaldrin Österreich The Kornspitz Company GmbH

Tényállás:

A Backaldrin a „KORNSPITZ” osztrák szóvédjegy jogosultja, e védjegy alatt ténylegesen egy sütőkeveréket gyárt, amelyet elsősorban pékeknek értékesít. Vevői a sütőkeverékből jellegzetes ízű és formájú süteményt készítenek. A pékek és az általuk ellátott élelmiszerkereskedések e süteményekre a védjegyjogosult engedélyével a „Kornspitz” megjelölést használják. A „Kornspitz” kifejezéssel megjelölt sütemény Ausztriában sokhelyütt kapható, és az a végső fogyasztók széles körében ismert és kedvelt.

Az első fokon eljáró szerv megállapításai szerint a végső fogyasztók túlnyomó része úgy véli, hogy a „Kornspitz” a péksütemények bizonyos fajtáját jelöli, nem pedig egy adott

²⁹ Az indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=140961&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc=c=first&part=1&cid=544649>

vállalkozástól való származását. A versenytársak és a pékek ellenben tudnak arról, hogy a „Kornspitz” megjelölés esetében egy védjegyről van szó.

A Pfahnl a védjegy törlését kérte arra alapozva, hogy a köznapi nyelvben a „Kornspitz” kifejezést olyan különleges sütemény megjelölésére használják, amely sötét lisztből, tehát „Korn”-ból (rozsból) áll, és mindkét végén orsóformájú, tehát „spitz”-ben (csúcsban) végződik. A megjelölés a német nyelvben szokásossá vált a releváns közönség (gyártók, fogyasztók, kereskedők) körében, és kizárólag az effajta áruk megjelölésére szolgál. Ezért nem alkalmas arra, hogy a védjegyjogosult áruit mások áruitól megkülönböztesse.

A Backaldrin arra hivatkozik, hogy legalábbis a pékek továbbra is védjegyként észlelik a megjelölést. A törlés ezért nem fogadható el az árujegyzékben szereplő azon áruk tekintetében, amelyet a pékek vásárolnak. De a „péksütemények” és „sütemények” esetében sem csak a végső fogyasztók észlelése bír jelentőséggel, hanem a gyártóé, pékeké és élelmiszerkereskedőké is.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Az áruknak, illetve szolgáltatásoknak a szokásos nevévé vált-e a megjelölés a 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének a) pontja³⁰ értelmében véve, ha

a) jóllehet a kereskedők tudnak arról, hogy e tekintetben a származás megjelöléséről van szó, ezt azonban rendszerint nem fedik fel a végső fogyasztók előtt, és

b) a végső fogyasztók a védjegyet többé ezen okból (sem) a származás megjelöléseként, hanem azon áruk, illetve szolgáltatások szokásos neveként észlelik, amelyek vonatkozásában a védjegyet lajstromozták.

2. Már akkor is fennáll-e a 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett "mulasztás", ha a védjegyjogosult tétlen marad, noha a kereskedők nem hívják fel a fogyasztók figyelmét arra, hogy lajstromozott védjegyről van szó?

3. Meg kell-e állapítani a védjegyoltalom megszűnését azon megjelölés tekintetében, amely a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében szokásos névvé vált a végső fogyasztók, de nem a kereskedelem körében, akkor, és csak akkor, ha a végső fogyasztók rá vannak utalva e megjelölésre, mert nincsenek megfelelő alternatívák?

Főtanácsnoki indítvány:

1. Úgy kell értelmezni a 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy azon kérdés megítélése szempontjából, hogy a megjelölés a forgalomban annak az árunak a szokásos nevévé vált-e, amelyre lajstromozták, a releváns vásárlóközönséget elsősorban a fogyasztók és a végfelhasználók alkotják. A piac jellemzőitől függően az áru értékesítésében részt vevő kereskedőket is figyelembe kell venni. Az ilyen figyelembevétel mellett szóló jellemzők különösen akkor állnak fenn, ha a megfelelő kereskedők bizonyos mértékű befolyást gyakorolnak a végső fogyasztó vásárlási döntésére. Amennyiben nem ez a helyzet, úgy a védjegy akkor válik annak az árunak a szokásos nevévé, amelyre lajstromozták, ha azt a végső fogyasztók így észlelik, jóllehet a kereskedők, akik az árut maguk állítják elő a védjegyjogosult alapanyagából, és azt a védjegyjogosult engedélyével a védjeggyel jelölve értékesítik, tudnak arról, hogy a származás megjelöléséről van szó, és ezt rendszerint nem fedik fel a végső fogyasztók előtt.

2. Az irányelv 12. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett mulasztás áll fenn, ha a védjegyjogosult nem teszi meg a tőle elvárható intézkedéseket védjegyének az általános (szokásos) jellegű kifejezéssé történő átalakulással szembeni védelme érdekében. Ennek körébe tartozik az engedélyeseire való megfelelő nyomásgyakorlás is.

³⁰ Az (1) bekezdésben foglaltak sérelme nélkül a védjegyoltalom megszűnését kell megállapítani, ha a lajstromozás napját követően a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében a megjelölés a forgalomban azoknak az áruknak, illetve szolgáltatásoknak a szokásos nevévé vált, amelyekre lajstromozták. [12. cikk (2) bekezdés a) pont]

3. A védjegyvoltalom megszűnésének megítélése szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy a végső fogyasztók megfelelő alternatívák hiányában rákényszerülnek-e az adott elnevezés használatára.

C-420/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundespatentgericht (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Netto Marken Discount AG & Co. KG

Alperes: Deutsches Patent- und Markenamt

Tényállás:

A Netto Marken Discount színes ábrás megjelölés védjegykénti lajstromozását kérte a német hivatalnál a 18., 25., 35. és 36. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások vonatkozásában.

A 35. osztályban a következő szolgáltatásokat jelölte meg: „kis- és nagykereskedelmi szolgáltatások, különösen különböző szolgáltatások harmadik feleknek való összeállítása annak érdekében, hogy megkönnyítsék a fogyasztók hozzáférését e szolgáltatásokhoz, különösen kiskereskedelmi ügyletek, nagykereskedelmi eladóhelyek, csomagküldő katalógusok vagy elektronikus média, például honlapok vagy televíziós vásárlás útján, a következő szolgáltatások tekintetében: a 35. osztályból: reklámozás; kereskedelmi ügyletek; kereskedelmi adminisztráció; irodai munkák; a 36. osztályból: kuponok vagy értékbélyegek kiadása; a 39. osztályból: utazásszervezés; a 41. osztályból szórakozás; a 45. osztályból: egyéni igényeknek megfelelően személyes és társadalmi jellegű szolgáltatások”

A Hivatal a kérelmet a 35. osztály tekintetében elutasította a meghatározás hiánya, illetve a formai követelmények be nem tartása miatt. Indokolásként kifejtette, hogy az elutasított szolgáltatások sem tartalmukat, sem kereteiket tekintve nem különböztethetők meg egyértelműen és pontosan más szolgáltatásoktól, így lehetetlen az osztályozásuk.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

1. Úgy kell-e értelmezni a 2008/95/EK irányelv 2. cikkét³¹, hogy az ezen rendelkezés értelmében vett **szolgáltatás alatt a szolgáltatások kiskereskedelmét is érteni kell?**

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az irányelv 2. cikkét, hogy **a kiskereskedő által forgalmazott árukhoz hasonló pontossággal kell meghatározni a kiskereskedő által kínált szolgáltatások tartalmát?**

a) A szolgáltatások pontos meghatározásához elegendő megadni

aa) pusztán általánosságban a szolgáltatási területet vagy az általános kifejezéseket,

bb) pusztán az osztály(-oka)-t, vagy

cc) minden egyes szolgáltatást?

b) Ezek az adatok részt vesznek a bejelentés napjának meghatározásában, vagy lehetőség van cserére vagy kiegészítésre az általános kifejezések vagy osztályok megadása során?

3. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az irányelv 2. cikkét, hogy **a kiskereskedelmi szolgáltatási védjegy által biztosított védelem kiterjed a kiskereskedő által személyesen nyújtott szolgáltatásokra is?**

³¹ Védjegyvoltalomban részesülhet minden grafikailag ábrázolható megjelölés, így különösen szó – beleértve a személyneveket –, ábra, kép, alakzat, betű, szám, továbbá az áru vagy a csomagolás formája, ha e megjelölés alkalmas arra, hogy valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztessen más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól. (2. cikk)

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundespatentgericht (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Apple Inc.

Alperes: Deutsches Patent- und Markenamt

Tényállás:

Az Apple nemzetközi térbeli védjegy oltalmának nemzeti kiterjesztése iránt nyújtott be kérelmet a német hivatalnál a 35. osztályba tartozó szolgáltatások – számítógépek, számítógépes szoftverek, számítógép-perifériák, mobiltelefonok, szórakoztató elektronikai eszközök és tartozékok kiskereskedelmi értékesítése, valamint ezekhez kapcsolódó termékbemutatók – tekintetében.

A német hivatal a megkülönböztető képesség hiánya miatt elutasította a kérelmet. Álláspontja szerint a megjelölés az értékesítési hely ábrájából áll, ezért a kiskereskedelmi szolgáltatás lényegi elemeit ábrázolja. Az ábrázolt értékesítési hely nem különbözik lényegesen az elektronikai üzletág más szolgáltatóinak üzleteitől.

Az Apple fellebbezést nyújtott be a határozattal szemben arra hivatkozva, hogy az a kialakítás, amelynek oltalmát kérte, absztrakt védjegyként lajstromozható, és alkalmas a megkülönböztetésre, mivel az adott piacon egyedülálló.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

1. Úgy kell-e értelmezni a 2008/95/EK irányelv 2. cikkét, hogy a védjegyoltalomban részesíthető áru „csomagolásának” fogalma alá tartozik az a megjelenítés is, amelyben a szolgáltatás megtestesül?

2. Úgy kell-e értelmezni az irányelv 2. cikkét és 3. cikkének (1) bekezdését³², hogy védjegyoltalomban részesíthető az a megjelölés, amely megfelel annak a megjelenítésnek, amelyben a szolgáltatás megtestesül?

³² A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés

a) nem képezheti védjegy részét;

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak;

d) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket az általános nyelvhasználatban, illetve a tisztességes üzleti gyakorlatban állandóan és szokásosan alkalmaznak;

e) kizárólag olyan formából áll, amely

i. az áru jellegéből következik; vagy

ii. a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges; vagy

iii. az árunak jelentős értéket kölcsönöz;

f) a közrendbe vagy a közérköcsbe ütközik;

3. Úgy kell-e értelmezni az irányelv 2. cikkét, hogy a **grafikailag ábrázolhatóság követelménye** önmagában az ábrázolással vagy csak olyan kiegészítéssel teljesül, mint például a megjelenítés leírása vagy az abszolút méretek mértékegységben vagy a relatív méretek arányszámokkal megadva?

4. Úgy kell-e értelmezni az irányelv 2. cikkét, hogy a **kiskereskedelmi szolgáltatási védjegy hatálya a kiskereskedő által előállított árukra is kiterjed?**

FORMATERVEZÉSI MINTÁK OLTALMÁRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-345/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem³³

A kérdést előterjesztő bíróság: Supreme Court (Írország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Karen Millen Fashions Ltd.

Alperes: Dunnes Stores and Dunnes Stores (Limerick) Ltd.

Tényállás:

A Millen – az Egyesült Királyságban bejegyzett társaság – női ruházati cikket gyárt és értékesít, számos kiskereskedelmi üzlettel rendelkezik Írországban. A Dunnes, amely jelentős írországi kiskereskedelmi cégcsoport, női ruházati termékeket értékesít.

2005-ben a Millen megtervezett és Írországban értékesített egy csíkos inget (két, különböző színekből álló változatban) és egy fekete kötött ujjatlan felsőt. Az ingek és a felső egy-egy példányát a Dunnes képviselői megvásárolták a Millen egyik ír üzletében. A Dunnes ezeket a ruhadarabokat Írországon kívül utánzás útján legyártatta, az utánzott darabokat 2006 végén értékesíteni kezdte ír üzleteiben.

2007. január 2-án a Millen bitorlási pert indított azt állítva, hogy az általa tervezett ruházati cikkek lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintaként oltalomban részesültek.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A 6/2002/EK rendelet³⁴ alkalmazásában a **lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintaként állítólagosan oltalomban részesülő formatervezési minta egyéni jellegének megítélése** során az említett rendelet 6. cikke³⁵ értelmében vett, a tájékozott használóra tett összbnyomást annak alapján kell megítélni, hogy az különbözik

g) alkalmas a fogyasztók megtévesztésére különösen az áru, illetve a szolgáltatás fajtája, minősége vagy földrajzi származása tekintetében;

h) lajstromozásához az illetékes szerv nem járult hozzá, és az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Egyezmény (a továbbiakban: Párizsi Egyezmény) 6b. cikke alapján nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve törlésének lenne helye. [3. cikk (1) bekezdés]

³³ a kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=140387&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=659442>

³⁴ a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet

³⁵ A formatervezési mintának egyéni jellege van, ha bármely nyilvánosságra jutott mintához képest a tájékozott használóra eltérő összbnyomást tesz

a) a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta esetén azt a napot megelőzően, amelyen a minta, amelyre az oltalmat igénylik, nyilvánosságra jutott;

b) a lajstromozás alapján oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta esetén a bejelentés bejelentési napját – elsőbbség igénylése esetén az elsőbbség napját – megelőzően.

Az egyéni jelleg megítélésakor figyelembe kell venni, hogy a szerző milyen alkotói szabadságfokkal alakíthatta ki a mintát. (2. cikk)

a) a nyilvánosságra jutott bármely konkrét korábbi formatervezési minta által, vagy
b) az egynél több ilyen korábbi formatervezési minta ismert elemeinek bármely kombinációja által
az ilyen használóra tett összbenyomástól?

2. Köteles-e **egy közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság** a 6/2002/EK rendelet 85. cikke (2) bekezdésének³⁶ alkalmazásában **egy lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintát érvényesnek tekinteni**, amennyiben a jogosult pusztán megjelöli, hogy miben áll a közösségi formatervezési minta egyéni jellege, vagy köteles-e a jogosult bizonyítani, hogy a formatervezési minta a rendelet 6. cikkével összhangban egyéni jellegű?

³⁶ A nem lajstromozott közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlása vagy annak kísérlete miatt indított perben a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság a közösségi formatervezésiminta-oltalmat érvényesnek tekinti, ha a jogosult bizonyítja, hogy a 11. cikkben előírt feltételek teljesültek, és megjelöli, hogy miben áll közösségi formatervezési minta egyéni jellege. Az alperes azonban kifogás útján vitathatja a mintaoltalom érvényességét, vagy a mintaoltalom megsemmisítése iránt vizontkeresetet terjeszthet elő. [85. cikk (2) bekezdés]